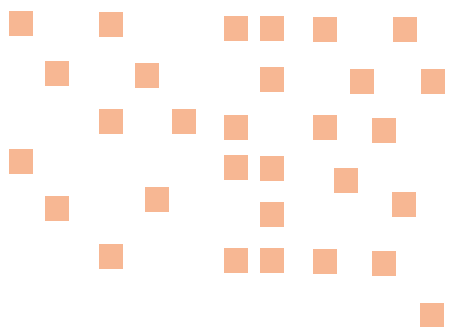

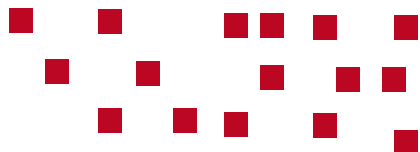
IZRAEL

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/236/2025
25.04.2025**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Izraelu

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: ponad 9,4 mln (łącznie z osadnikami na Wzgórzach Golan oraz we Wschodniej Jerozolimie). Izrael uznaje prawo do „powrotu” na swoje terytorium wszystkich Żydów (urodzonych z matki żydówki, a także wyznających judaizm), i przyjął kilka fal migracji przede wszystkim z arabskich państw regionu oraz Europy i byłego Związku Radzieckiego.^{[1][2]}

Skład etniczny: Żydzi 73,5% (z czego 79,7% urodzonych w Izraelu, 14,3% – w Europie i Ameryce, 3,9% - w Afryce, 2,1% - w Azji), Arabowie 21,1%, inni 5,4%.^[3]

Skład religijny: judaizm 73,5%, islam 18,1%, chrześcijaństwo 1,9%, druzowie 1,6%, inne 4,9%.^[4]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Państwo Izrael powstało w 1948 r. po wygaśnięciu mandatu Wielkiej Brytanii nad Palestyną, na mocy rezolucji ONZ o podziale terytorium Palestyny (rezolucja 181 z 1947 r.). W ciągu swojej kilkudziesięcioletniej historii Izrael stoczył kilka wojen ze swoimi arabskimi sąsiadami (pierwsza wybuchła dzień po ogłoszeniu niepodległości przez państwo żydowskie 14 maja 1948 r.). Od wojny sześciodniowej w 1967 r. Izrael okupuje terytoria Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy, na których zgodnie z rezolucją ONZ miało powstać państwo palestyńskie.^{[5][6][7]}

Izrael jest demokracją parlamentarną opartą o zasadę trójpodziału na władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.^[8] Nie posiada jednak konstytucji spisanej

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

² Biuletyn migracyjny, Ziemia Izraela i prawo do powrotu, czerwiec 2014, <http://biuletynmigracyjny.uw.edu.pl/48-czerwiec-2014/ziemia-izraela-i-prawo-do-powrotu>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

⁵ Encyklopedia PWN, Izrael, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Izrael-Ludnosc;4574364.html>

⁶ Encyclopaedia Britannica, Israel, <https://www.britannica.com/place/Israel>.

⁷ Polin.pl, Jom ha-Acmaut – Dzień Niepodległości Izraela, 25.04.2023, <https://www.polin.pl/pl/jom-ha-acmaut-dzien-niepodleglosci-izraela>

⁸ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

w formie jednego dokumentu – jej rolę spełnia kilkanaście innych aktów prawnych tworzących blok konstytucyjny.^[9]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Izrael podzielony jest na 6 dystryktów (*mehozot*, l.poj. *mehoz*): Centralny/HaMerkaz (poddystrikty: Szaron, Petach Tikwa, Ramla, Rechowot), dystrykt Haify (poddystrikty: Hajfa, Hadera), dystrykt Jerozolimski, Północny/HaZafon (poddystrikty: Safed, Tyberiada, Jezreel, Akko, Golan – nieuznane przez ONZ za terytorium Izraela), Południowy/HaDarom (Aszkelon, Beer Szewa) oraz Dystrykt Tel Aviv.^{[10][11]}

Od 1967 r. Izrael okupuje terytoria Zachodniego Brzegu, Strefy Gazy (palestyńskie) oraz Wzgórza Golan (syryjskie), co rodzi wiele napięć, zarówno w jego granicach, jak i w relacjach z państwami ościennymi. Podpisane w 1994 r. porozumienia z Oslo, mające znormalizować sytuację poprzez przekształcenie palestyńskich terytoriów okupowanych w państwo Palestyńczyków, nie zostały w pełni wcielone w życie. Powołano wprawdzie do życia władze Autonomii Palestyńskiej, lecz nie nastąpiło rozstrzygnięcie najbardziej spornych kwestii, takich jak choćby status Jerozolimy czy prawo palestyńskich uchodźców do powrotu.^{[12][13]} Na mocy porozumień z Oslo, część terytoriów Zachodniego Brzegu znalazła się pod jurysdykcją Autonomii Palestyńskiej (strefy A i częściowo B), a Izrael przejął pełną kontrolę wojskową i cywilną nad pozostałym obszarem Zachodniego Brzegu (strefa C).^[14]

Zachodni Brzeg i Strefa Gazy są politycznie podzielone od 2006 r. Od tego czasu organizacja zbrojna Hamas kontroluje Strefę Gazy, a Autonomia Palestyńska – Zachodni Brzeg. Strefa Gazy znajduje się pod izraelską blokadą powietrzną, morską i lądową.^[15]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Głowa państwa. Na czele państwa stoi prezydent wybierany przez parlament zwykłą większością głosów (spośród kandydatów nominowanych ze względu na ich autorytet i zasługi dla państwa) na jedną siedmioletnią kadencję. Obowiązki prezydenta mają głównie charakter reprezentacyjny i formalny.^[16]

Od 2021 r. funkcję prezydenta Izraela pełni **Izaak Herzog**.^[17]

⁹ Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Informator ekonomiczny Msz, 27.03.2020, <https://www.gov.pl/web/izrael/informator-ekonomiczny>

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

¹¹ Wikipedia, Dystrykty Izraela, https://pl.wikipedia.org/wiki/Dystrykty_Izraela

¹² BBC News, History of Mid-East peace talks, 29.07.2013, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-11103745>

¹³ UN News Service, Two-state solution to Israel-Palestine conflict at risk of giving way to 'one-state reality,' warns Ban, 15.09.2016, <http://www.refworld.org/docid/57dbe65340e.html>.

¹⁴ Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 11-14

¹⁵ Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 11-14

¹⁶ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

¹⁷ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

Rząd i premier. Władzę wykonawczą sprawuje rząd z premierem na czele. Zakres jego kompetencji jest bardzo szeroki, może on zajmować się wszystkimi sprawami, które nie są zastrzeżone dla innego organu władzy.^[18]

Od grudnia 2022 r. stanowisko premiera sprawuje **Benjamin Netanjahu**, lider konserwatywnej, prawicowej partii Likud.^[19]

Parlament i wybory parlamentarne. Naczelnym organem ustawodawczym Izraela jest jednoizbowy parlament, Kneset, liczący 120 miejsc.^[20] Członkowie Knesetu wybierani są w wyborach powszechnych na 4-letnią kadencję (parlament w każdej chwili może zostać rozwiązany przez premiera lub ulec samorozwiązaniu).^[21]

Ostatnie wybory do Knesetu odbyły się 1 listopada 2022 r. Zwycięstwo odniosły w nich partie: Likud oraz Kachol Lavan (utworzona na krótko przed wyborami koalicja dwóch centrowych formacji: Hosen Leyisrael oraz Yesh Atid). Wspomniana koalicja dotychczasowego premiera Jaira Lapida, który stoi na czele centrowej partii Yesh Atid (Jest Przyszłość), zdobyła 51 miejsc w Knesecie. Likud, partia Benjamina Netanjahu, uzyskała 32 mandaty. Formacje ortodoksyjne: Jahadut Hatora (Zjednoczony Judaizm Tory) i reprezentująca ortodoksyjnych Żydów sefardyjskich Szas (Sefardyjska Partia Strażników Tory) – 18, a nacjonalistyczny sojusz Religijny Syjonizm – 14.^{[22][23]}

Kolejne wybory przewidziane są na październik 2026 r.^[24]

SYSTEM PRAWNY

W Izraelu obowiązuje mieszany system prawny obejmujący angielskie prawo precedensowe (common law), regulacje mandatu brytyjskiego oraz prawa religijne: przede wszystkim żydowskie, a także chrześcijańskie i muzułmańskie.^[25]

KARA ŚMIERCI

Izraelskie prawo przewiduje karę śmierci jedynie w przypadku wyjątkowych przestępstw, takich jak przestępstwa w świetle prawa wojkowego popełnione w szczególnych okolicznościach.^[26]

¹⁸ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

¹⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²¹ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

²² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²³ TVN24, Są oficjalne wyniki wyborów w Izraelu. Wygrał je blok Benjamina Netanjahu, 03.11.2022, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-oficjalne-wyniki-wyborow-do-knesetu-wygral-je-blok-benjamina-netanjahu-6192732>

²⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁶ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

Ostatnia egzekucja w tym kraju została wykonana w 1962 r. Jednocześnie w izraelskich więzieniach nie przebywają żadne osoby, które byłyby skazane na najwyższy wymiar kary.^[27]

Według ostatniego raportu Amnesty International w 2023 r. w Izraelu nie został orzeczony żaden wyrok śmierci.^[28]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2023 r. na terenie Izraela (z wyłączeniem terytoriów palestyńskich) w następstwie ponad 4 tys. różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło 1429 osób (członków służb bezpieczeństwa, bojowników i cywili, łącznie z ofiarami ataku z 7 października 2023 r.), natomiast w 2024 r. liczba wszystkich ofiar wyniosła 50. W pierwszym kwartale 2025 r. w wyniku prawie 400 incydentów związanych z bezpieczeństwem zginęło 12 osób (członków służb bezpieczeństwa, bojowników i cywili).^[29]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w Izraelu odpowiadają Izraelskie Siły Zbrojne (Israel Defense Forces, IDF, hebr. Tzahal), które liczą około 170 tys. żołnierzy w służbie czynnej.^[30]

Składają się na nie: siły lądowe (Ground Forces, liczące około 130 tys.), marynarka (Israel Naval Force, IN, łącznie z komandosami, około 10 tys.) oraz siły powietrzne (Israel Air Force, IAF, łącznie z obroną powietrzną, około 30 tys.).^[31]

Pod dowództwo IDF podlegają również w zakresie operacji na Zachodnim Brzegu siły Izraelskiej Agencji Bezpieczeństwa (Israeli Security Agency, ISA), która jest odpowiedzialna za zwalczanie terroryzmu i szpiegostwa w Izraelu oraz na Zachodnim Brzegu i w Strefie Gazy (ISA podlega premierowi).^[32]

Izrael ma nieuregulowane relacje z większością państw arabskich. Jedynie Egipt i Jordania uznały istnienie państwa żydowskiego (traktaty pokojowe podpisane odpowiednio w 1979 r. oraz w 1993 r.).^[33] Izrael od początku swojego istnienia w 1948 r. toczył wojny z krajami arabskimi (Egiptem, Syrią, Libanem i Jordanią) oraz

²⁷ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

²⁸ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

²⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁰ CIA, The World Factbook, Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/#military-and-security>

³¹ CIA, The World Factbook, Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/#military-and-security>

³² CIA, The World Factbook, Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/#military-and-security>

³³ BBC News, Israel-Arab ties warm up after long deep freeze, 06.11.2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-46075180>

ugrupowaniami palestyńskimi. Ponadto okupuje palestyński Zachodni Brzeg Jordanu oraz Strefę Gazy, co również jest źródłem wielu napięć w jego granicach.^[34]

W chwili obecnej Izrael prowadzi operację wojskową w Strefie Gazy przeciwko Hamasowi i palestyńskim bojówkom. Hamas, obok Fatahu, jest jedną z dwóch głównych partii politycznych na terytoriach palestyńskich, a od 2007 r. sprawuje rządy w Strefie Gazy. Jest uznawany przez Unię Europejską i USA za organizację terrorystyczną.^[35]

Trwająca wojna (kolejna między Izraelem a Strefą Gazy, poprzednie rozegrały się maju w 2021 r., lipcu 2014 r. i na przełomie lat 2008 i 2009) jest odpowiedzią na przeprowadzony przez Hamas szeroko zakrojony zamach terrorystyczny z 7 października 2023 r. Wówczas to, setki bojowników Hamasu przedarły się ze Strefy Gazy na terytorium Izraela i dokonały rzezi w sąsiadujących ze strefą kibucach oraz na odbywającym się w pobliżu festiwalu muzycznym. Jednocześnie ze Strefy Gazy wyrzucano w kierunku Izraela tysiące rakiet. Podczas ataku śmierć poniosło około 1200 osób. Jednocześnie ponad 240 osób zostało wziętych jako zakładnicy.^[36]

Izrael rozpoczął natychmiast masową ofensywę na Strefę Gazy, najpierw powietrzną, a pod koniec października 2023 r. również lądową. W tym samym czasie przy pomocy dyplomacji innych krajów (np. Kataru) trwały negocjacje w sprawie uwolnienia zakładników. Pod koniec listopada podczas 7-dniowej przerwy w walkach dzięki mediacjom Kataru i Egiptu udało się uwolnić 110 zakładników (w zamian za 240 palestyńskich więźniów). Po tej krótkiej przerwie walki zostały podjęte na nowo, a izraelskie siły prowadzą operacje na całym terytorium strefy.^[37] Celem wojny jest rozprawienie się z palestyńskim Hamasem oraz zniszczenie wszelkich jego struktur, a także sieci podziemnych tuneli, które stanowią zaplecze organizacji, a w których bombardowania z powietrza nie wyrządziły większych szkód. Izraelskie siły zbrojne prowadzą działania na szeroką skalę przy użyciu lotnictwa, artylerii i czołgów.^[38] przez dwa miesiące, od 19 stycznia do 18 marca 2025 r. trwało w Gazie zawieszenie broni, które miało być krokiem ku trwałemu zakończeniu wojny. Jednakże 18 marca Izrael złamał ten rozejm i rozpoczął ponowne bombardowania strefy, zapowiadając również ponowną interwencję naziemną.^[39]

Działania w ramach wojny z Hamasem toczą się głównie poza granicami Izraela (uznanymi przez prawo międzynarodowe), w Strefie Gazy. Wojsko izraelskie zintensyfikowało również operacje przeszukiwania i rajdy w palestyńskich miejscowościach na Zachodnim Brzegu. Samo terytorium Izraela jest narażone na sporadyczny ostrzał z powietrza podejmowany przez Hamas – z południa oraz Hezbollah – z północy, z terytorium Libanu. Sporadyczna transgraniczna wymiana ognia z libańskim Hezbollahem od dawna była stałym elementem sytuacji, jednak w ostatnim czasie uległa znacznej intensyfikacji. Hezbollah zaczął intensywnie

³⁴ Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>

³⁵ Hamas wygrał wybory w 2006 r., co wywołało wojnę domową w Gazie pomiędzy islamistami a partią Fatah, która zakończyła się w 2007 r. przejęciem przez Hamas pasa przybrzeżnego. Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>

³⁶ Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

³⁷ Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

³⁸ PAP (Polska Agencja Prasowa), Minister obrony Izraela: ofensywa lądowa w Strefie Gazy będzie długa i trudna, 27.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/minister-obrony-izraela-ofensywa-ladowa-w-strefie-gazy-bedzie-dluga-i-trudna>

³⁹ BBC News, Is the war starting again in Gaza?, 18.02.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cy5klqv5zv0o>

ostrzeliwać pogranicze Izraela 8 października 2023 r., dzień po ataku Hamasu na Izrael, gdy ten rozpoczął operację odwetową w Strefie Gazy. Izrael odpowiadał na ten ostrzał ogniem, a od jesieni 2024 r. nasilił swoje działania przeciwko Hezbollahowi na terytorium Libanu. Pod koniec września Izrael rozpoczął powietrzną operację przeciwko obiektom i przywódcom Hezbollahu w Libanie, podczas której zginęło ponad 2 tys. bojowników tej organizacji, w tym wielu liderów ugrupowania. W jednym z izraelskich ataków 27 września w Bejrucie zginął przywódca Hezbollahu Hassan Nasrallah. 1 października 2024 r. izraelska armia ogłosiła rozpoczęcie operacji lądowej na obszarach przygranicznych w południowym Libanie, wymierzonej w infrastrukturę Hezbollahu. Deklarowanym celem tych działań jest stworzenie bezpiecznych warunków w północnych rejonach przygranicznych państwa żydowskiego do powrotu tam kilkudziesięciu tysięcy Izraelczyków, ewakuowanych stamtąd w związku z ostrzeliwaniem tych terenów przez Hezbollah.^{[40][41]} Pod koniec listopada 2024 r. Izrael i Hezbollah zawarły porozumienie o zawieszeniu broni, na mocy którego obie siły miały się wycofać z południowego Libanu, a rolę strażnika porządku w tym regionie miała przejąć libańska armia. Pierwotnie wyznaczona data została przesunięta z końca stycznia do 18 lutego 2025 r.^[42] Ostatecznie Izrael wycofał większość swoich wojsk, lecz pozostał w 5 „strategicznym” lokalizacjach, zapowiadając, że pozostanie tam do wkroczenia libańskiego wojska.^[43]

Izrael co najmniej kilkakrotnie uderzył również w stacjonujące na południu Libanu oenzetowskie siły UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon, tj. Tymczasowe Siły Zbrojne ONZ w Libanie, w których służą także jednostki z Polski^[44]). Izraelskie dowództwo przekonuje, że jego ataki nie są intencjonalnie wymierzone w siły ONZ, a jednocześnie wzywa do ich wycofania.^[45]

Wobec sytuacji w Strefie Gazy oraz ataków na będący sojusznikiem Iranu Hezbollah, nastąpiła eskalacja między Izraelem a Iranem. Sporadycznie dochodzi między oboma państwami do wymiany ciosów. Na początku października w odpowiedzi na zabicie przez Izrael przywódców Hamasu i Hezbollahu Iran wystrzelił około 200 pocisków balistycznych na Izrael, a w całym kraju ogłoszono alarm. Większość pocisków została zestrzelona dzięki systemowi przeciwrakietowemu „żelazna kopuła”, a w Izraelu nie odnotowano ofiar (na Zachodnim Brzegu zginął jeden palestyński cywil)^[46]. W odwecie izraelskie myśliwce F-35 przeprowadziły operacje w przestrzeni powietrznej Iranu, bombardując irańskie baterie obrony powietrznej wykorzystywane do obrony kluczowych punktów kraju, w tym infrastruktury naftowej. Wśród celów były cztery stanowiska irańskich baterii przeciwlotniczych.^[47] Izrael przygotowuje się również do ewentualnego uderzenia z powietrza (wraz z siłami USA) na irańskie

⁴⁰ Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>

⁴¹ Wiadomości.Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq

⁴² BBC News, What is Hezbollah and why has it been fighting Israel in Lebanon?, 14.02.2025, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67307858>

⁴³ BBC News, Israeli troops stay inside south Lebanon after withdrawal deadline, 18.02.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cn04llp2zwo>

⁴⁴ Wojsko Polskie, UNIFIL Liban, <https://www.wojsko-polskie.pl/unifil-liban/>

⁴⁵ Business Insider, Siły ONZ wycofały się przed Izraelem. Powodem ostrzelanie wieży obserwacyjnej, 25.10.2024, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/unifil-opuszcza-sw-oje-stanowiska-w-libanie/n7d144k>

⁴⁶ TVN24, "Znacząca eskalacja" ze strony Iranu. Atak na Izrael "skutecznie poskromiony", 01.10.2024, <https://tvn24.pl/swiat/znaczaca-eskalacja-ze-strony-iranu-atak-na-izrael-skutecznie-poskromiony-st8115851>

⁴⁷ Defence24, F-35 nad Iranem. Rosyjskie S-300 skompromitowane, 28.10.2024, <https://defence24.pl/geopolityka/f-35-nad-iranem-rosyjskie-s-300-skompromitowane>

instalacje nuklearne w sytuacji, gdy dyplomatyczne wysiłki na rzecz powstrzymania nuklearnych ambicji Teheranu nie przynoszą rezultatów.^[48]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Po ataku Hamasu na Izrael 7 października 2023 r. izraelski Gabinet Bezpieczeństwa ogłosił, że kraj jest w stanie wojny.^[49] 24 grudnia 2024 r. stan wyjątkowy został przedłużony przez Kneset o rok, do 16 grudnia 2025 r.^[50]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Izraelu (z wyłączeniem terytoriów palestyńskich) w różnego rodzaju incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa w 2023 r. śmierć poniosły 632 osoby cywilne, zaś w 2024 r. 55 osób cywilnych. Większość ofiar cywilnych w Izraelu zginęła w wyniku ataków o charakterze terrorystycznym jako przypadkowe ofiary. Największy pojedynczy atak, 7 października 2023 r., przeprowadzony został na masową skalę, a zginęło w nim kilkuset cywilów.^[51]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Działania w ramach wojny z Hamasem toczą się głównie poza granicami Izraela (międzynarodowo uznanymi), w Strefie Gazy, na mniejszą skalę również na Zachodnim Brzegu, a także w południowym Libanie. Izrael dokonywał również nalotów na różnego rodzaju cele w Iranie.^{[52][53]}

Samo terytorium Izraela narażone jest natomiast głównie na ostrzał rakietowy (ze Strefy Gazy i z Libanu) lub dronowy (parokrotnie z Iranu). Ataki rakietowe na Izrael są wymierzone najczęściej w tereny przygraniczne ze Strefą Gazy oraz pogranicze z

⁴⁸ Shafaq, Iran Showdown: Israel ready, Escalation signs mount, 03.04.2025, <https://shafaq.com/en/Report/Iran-Showdown-Israel-ready-Escalation-signs-mount>

⁴⁹ PAP (Polska Agencja Prasowa), Izrael oficjalnie ogłasza: kraj jest w stanie wojny, 08.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/izrael-oficjalnie-oglasza-kraj-jest-w-stanie-wojny>

⁵⁰ The Times of Israel, Knesset votes to extend state of emergency for another year, 24.12.2024, https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/knesset-votes-to-extend-state-of-emergency-for-another-year/

⁵¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, Civilians, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵² Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

⁵³ Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>

Libanem.^[54] Większość rakiet jest jednak przechwytywana przez systemy przeciwrakietowe Izraela.^[55]

W czasie ataku 7 października 2023 r. rakiety wystrzelone przez Hamas z terenów Strefy Gazy zabiły co najmniej 23 przypadkowe osoby, głównie w dystrykcie Hadarom. Dużą część ofiar stanowili Beduini. Trafione zostały także budynki mieszkalne i budynki użyteczności publicznej.^[56] Sporadyczny ostrzał zdarza się nadal, nie powodując w ostatnim okresie ofiar śmiertelnych. Na przykład na początku kwietnia 2025 r. Hamas wystrzelił 10 rakiet w kierunku Aszkelonu na południu Izraela. Większość z rakiet została przejęta przez system obrony przeciwrakietowej. 1 osoba odniosła niewielkie rany.^[57]

Od 7 października 2023 r. do 28 marca 2025 r. w wyniku ostrzału artyleryjskiego ze strony libańskiego Hezbollahu w kilku różnych incydentach zginęło co najmniej 27 cywilów, w tym także izraelskich Arabów/Beduinów. Najpoważniejszym takim atakiem w ostatnim okresie był incydent z 31 października 2024 r. gdy wskutek wybuchu dwóch wystrzelonych przez Hezbollah rakiet w Metulla w dystrykcie HaZafon śmierć poniosło 5 osób (4 tajszych pracowników rolnych i jeden Izraelczyk).^[58]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W czasie ataku 7 października 2023 r., bojownicy Hamasu zamordowali 827 cywilów oraz zabili 401 żołnierzy i 72 policjantów. Najwięcej ofiar było na plenerowym festiwalu muzyki elektronicznej Supernova, który odbywał się w pobliżu kibucu Re'im, na pograniczu ze Strefą Gazy. Zginęło tam około 360 osób, głównie młodych ludzi. Pozostałe ofiary cywilne stanowili mieszkańcy przygranicznych kibuców.^[59]

Napastnicy działali w sposób planowy i konsekwentny, usiłując zabić jak najwięcej osób. Mordowano osoby przypadkowe, bez względu na wiek i płeć. Obok żydowskich Izraelczyków śmierć poniosło też ponad 60 cudzoziemców (w tym robotnicy rolni z Tajlandii czy studenci z Nepalu) oraz grupa izraelskich Arabów. Zabójstw często dokonywano ze szczególnym okrucieństwem. Dochodziło także m.in. do przemocy seksualnej i bezczeszczenia zwłok.^[60]

Jednocześnie bojownicy Hamasu pojmali 250 zakładników, wśród których były osoby starsze i dzieci, a także cudzoziemcy (głównie obywatele Tajlandii). Obecnie, po uwolnieniu większości z nich podczas zawieszenia broni, najpierw pod koniec

⁵⁴ FDD (Foundation for Defence of Democracies), 19.000 Rockets Launched at Israel Since Hamas's October 7 Atrocities, 11.06.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/06/11/19000-rockets-launched-at-israel-since-hamass-october-7-atrocities/>

⁵⁵ Freedom House, Freedom in the World 2024 - Israel, 04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, Civilians, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁷ Reuters, Hamas fires rockets at Israeli cities, Israel issues evacuation orders in Gaza, 06.04.2025, <https://www.reuters.com/world/middle-east/hamas-fires-rockets-israeli-cities-2025-04-06/>

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, Civilians, 01.01.2022-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁹ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

⁶⁰ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

listopada 2023 r., a potem w styczniu-marcu 2025 r., w rękach Hamasu pozostaje nadal 59 osób (z których 24 uznaje się za żyjące).^{[61][62][63]}

DZIAŁANIA ODWETOWE

Działania odwetowe wojsk izraelskich prowadzone są przede wszystkim w Strefie Gazy oraz na terytorium Libanu. Liczba zabitych w izraelskich atakach na Strefę Gazy przekroczyła w kwietniu 2025 r. 51,2 tys.^[64]

Natomiast skutek zintensyfikowanego ostrzału celów w Libanie w październiku 2024 r. śmierć poniosło 1500 osób, z czego znaczną część stanowią cywile.^[65] Mimo trwającego od końca listopada zawieszenia broni Izrael nadal prowadzi ostrzał libańskich celów z powietrza. Już w czasie obowiązywania rozejmu śmierć poniosło w Libanie co najmniej 91 cywilów.^[66]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Działania wojenne w ramach konfliktu z palestyńskim Hamasem oraz wojną przeciwko libańskiemu Hezbollahowi toczą się poza granicami izraelskiego państwa.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Palestyńscy bojownicy posługują się terroryzmem jako metodą walki. Z wyjątkiem szeroko zakrojonego ataku z 7 października 2023 r., dominują ataki na niewielką skalę, dokonywane przez pojedyncze osoby. Obejmują przede wszystkim napady przy użyciu noża lub ostrzelanie przy użyciu broni ręcznej, albo zamach przy użyciu samochodu.^{[67][68]}

⁶¹ The Times of Israel, 'I tried to accept death': Freed hostage recounts abduction, captivity and release, 24.04.2025, <https://www.timesofisrael.com/i-tried-to-accept-death-freed-hostage-recounts-abduction-captivity-and-release/>

⁶² BBC, Hamas hostages: Stories of the people taken from Israel, 07.10.2024, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67053011>

⁶³ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

⁶⁴ OCHA (UN Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Reported impact snapshot | Gaza Strip (22 April 2025), 23.04.2025, <https://www.ochaopt.org/content/reported-impact-snapshot-gaza-strip-22-april-2025>

⁶⁵ Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq

⁶⁶ UN News, Israeli strikes in Lebanon continue to kill civilians, UN rights office warns, 15.04.2025, <https://news.un.org/en/story/2025/04/1162266>

⁶⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, Civilians, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁸ OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Protection of Civilians Report, 29 January – 11 February 2019, 14.02.2019, <https://www.ochaopt.org/content/protection-civilians-report-29-january-11-february-2019>

W 2023 r. w Izraelu, poza atakiem z 7 października, w różnych incydentach terrorystycznych śmierć poniosło 15 osób.^[69]

W 2024 r. doszło do kilku zamachów terrorystycznych. W styczniu 2024 r. jedna kobieta zginęła, a 17 innych osób zostało rannych w wyniku ataku w izraelskim mieście Ra'anana, na północ od Tel Awiwu. Sprawca staranował swe ofiary samochodem, a następnie zaatakował je nożem.^[70] W ataku 16 lutego 2024 r. w mieście Gadera w południowym Izraelu zginęły dwie osoby, a cztery inne zostały ranne, gdy napastnik użył broni palnej.^[71] 8 września palestyński napastnik ostrzelał izraelskich cywilów na moście Allenby'ego na granicy izraelsko-jordańskiej zabijając 3 osoby.^[72] 1 października 2024 r. w Jaffie dwóch napastników używając noża i broni palnej zabiło 7 osób i raniło 16 kolejnych.^[73] 27 października 2024 r. izraelski Arab wjechał ciężarówką w przystanek autobusowy w Tel Awiwie, zabijając jedną osobę i raniąc 40.^[74]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Palestyńscy obywatele (i nieobywatele) Izraela, stanowią większość ofiar morderstw, mimo że reprezentują około jednej piątej populacji. W 2023 r. odnotowano 244 podobne przypadki. Co więcej, policja znacznie rzadziej rozwiązuje sprawy morderstw z udziałem ofiar arabskich niż ma to miejsce w przypadku ofiar żydowskich.^[75]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Izraelu, w tym w Tel Awiwie i Jerozolimie, dochodzi do dużych demonstracji politycznych. Zdarza się, że przyjmują one formę niepokojów społecznych.^[76]

Od stycznia 2023 r. w Izraelu trwały największe w historii państwa protesty społeczne. Manifestanci sprzeciwiali się zapowiedzianym przez rząd reformom sądownictwa, a w szczególności – zamiarom ograniczenia kompetencji Sądu Najwyższego. Łączna liczba uczestników tych wystąpień wyniosła dotąd 6–7 mln. W strajku udział wzięły różnorodne grupy zawodowe, w tym pracownicy high-tech, lekarze specjaliści, a niemal 10 tysięcy rezerwistów ogłosiło zawieszenie ochotniczej służby wojskowej. Po eskalacji, jaką wywołało pod koniec lipca 2023 r. przyjęcie przez Kneset pierwszej (i jak dotąd jedynej) ustawy z planowanego pakietu, liczebność manifestacji

⁶⁹ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁷⁰ Euronews, At least one dead and 18 injured in suspected car-ramming terror attack in Israel, 15.01.2024, <https://www.euronews.com/2024/01/15/at-least-one-dead-and-18-injured-in-suspected-car-ramming-terror-attack-in-israel>

⁷¹ FDD (Foundation for Defence of Democracies), Terror Attack in Southern Israel Kills Two and Wounds Four, 16.02.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/02/16/terror-attack-in-southern-israel-kills-two-and-wounds-four/>

⁷² Reuters, shooting attack at the Allenby Bridge Crossing, 08.09.2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/two-wounded-shooting-attack-near-jordan-border-israeli-authorities-say-2024-09-08/>

⁷³ The Times of Israel, Six victims of Jaffa terror attack named, as more details about shooting emerge, 02.10.2024, <https://www.timesofisrael.com/five-victims-of-jaffa-terror-attack-named-as-more-details-about-shooting-emerge/>

⁷⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, Civilians, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁵ Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 29.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>

⁷⁶ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 02.04.2025, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

zmałała.^{[77][78]} W styczniu 2024 r. w Izraelu doszło do masowych demonstracji antywojennych. Tysiące ludzi wyszło na ulice w Tel Awiwie i Hajfie. Protestowali przeciwko premierowi Netanjahu. Uczestnicy demonstracji domagali się jego dymisji oraz nowych wyborów parlamentarnych. W demonstracjach wzięli także udział krewni ofiar ataku Hamasu z 7 października 2023 r. oraz mieszkańcy regionów przygranicznych ze Strefą Gazy i Libanem, którzy musieli opuścić swe domy.^[79]

Cyklicznie odbywają się demonstracje domagające się od władz skutecznych działań na rzecz uwolnienia pojmanych przez Hamas 7 października zakładników. Na przykład na początku września odbyły się demonstracje w Tel Awiwie, które zgromadziły około 500 tys. osób, a kolejne 250 tys. demonstrowało w innych miastach Izraela. Manifestanci domagali się od władz, by zawarły z Hamasem porozumienie w sprawie uwolnienia zakładników.^[80]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Izraelu przestępstwa z użyciem przemocy, inne niż terroryzm i przemoc na tle politycznym, należą do rzadkości.^[81]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Izraelskie prawo przewiduje swobodę poruszania się wewnątrz kraju, wyjazdu za granicę, emigracji i repatriacji i generalnie swobody te w odniesieniu do izraelskich obywateli są respektowane.^[82]

Izraelscy obywatele mają na ogół swobodę wyjazdu za granicę. Wymagana jest jednak uregulowana sytuacja wobec służby wojskowej. Mogą wystąpić w tej dziedzinie pewne ograniczenia w oparciu o sytuację bezpieczeństwa lub nieuregulowane zobowiązania w kraju (niespłacone długi itp.). Władze zabraniają obywatelom podróży do krajów pozostających oficjalnie w stanie wojny z Izraelem, takich jak Iran, Irak, Liban, Syria, Arabia Saudyjska czy Jemen.^[83]

⁷⁷ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kryzys polityczny w Izraelu: koniec początku, 04.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-10-04/kryzys-polityczny-w-izraelu-koniec-poczatku>

⁷⁸ Klub Jagielloński, Izrael na progu wojny domowej, 08.09.2023, <https://klubjagiellonski.pl/2023/09/08/izrael-czeka-wojna-domowa-a-netanjahu-to-izraelski-kaczynski/>

⁷⁹ Wp.pl, Wybuchły nowe protesty w Izraelu. Tysiące ludzi na ulicach, 07.01.2024, <https://wiadomosci.wp.pl/wybuchly-nowe-protesty-w-izraelu-tysiacze-ludzi-na-ulicach-6982008463305216a>

⁸⁰ Aljazeera, Israeli protesters bring Tel Aviv to a halt, demand deal to free captives, 08.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/8/israeli-protesters-bring-tel-aviv-to-a-halt-demand-deal-to-free-captives>

⁸¹ DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade) Smart Traveller, Israel, 14.10.2024, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/middle-east/israel-and-occupied-palestinian-territories>

⁸² FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁸³ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

Bariera oddzielająca większość Zachodniego Brzegu od Izraela, w tym społeczności w Jerozolimie, znacząco ogranicza swobodę przemieszczania się Palestyńczyków, utrudniając dostęp mieszkańców do ich rodzin, miejsc kultu, zatrudnienia, ziemi uprawnej, szkół i szpitali, a także prowadzenie handlu, działalności humanitarnej i NGO.^[84]

Władze czasami ograniczają ruch wewnętrzny w palestyńskich dzielnicach Jerozolimy i Starego Miasta w Jerozolimie oraz okresowo blokują wejścia do dzielnic Issawiya, Silwan i Jabal Mukabber we Wschodniej Jerozolimie. Rząd stwierdził, że jest to niezbędne ze względów bezpieczeństwa oraz że ograniczenia w poruszaniu się po Jerozolimie mają charakter tymczasowy i są wprowadzane tylko wtedy, gdy jest to konieczne ze względu na działania dochodzeniowe, bezpieczeństwo publiczne lub porządek publiczny.^[85] Dodatkowo, pas 5 km od granicy z Libanem został ogłoszony przez izraelskie wojsko zamkniętą strefą wojskową i wstęp na ten teren jest zabroniony.^[86]

Wprowadzane przez władze Izraela ograniczenia przemieszczania się wewnątrz kraju dotyczą palestyńskich mieszkańców terytoriów okupowanych.^[87] Rząd izraelski arbitralnie cofa pozwolenia na pobyt niektórym palestyńskim mieszkańcom Jerozolimy. Przyczyną cofnięcia może być posiadanie miejsca zamieszkania lub obywatelstwa innego kraju, mieszkanie w innym kraju, na Zachodnim Brzegu lub w Gazie przez ponad siedem lat lub najczęściej niemożność wykazania „ośrodka życia” (interpretowanego jako stałe zamieszkanie) w Jerozolimie. Osoby, którym cofnięto pozwolenie nie mogą wrócić i zamieszkać ponownie w Jerozolimie.^[88]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Izrael jest krajem wysoko zurbanizowanym, a ponad 90% jego ludności mieszka w miastach. Migracja odbywa się więc przede wszystkim między miastami. Istnieją znaczne różnice w mobilności społecznej między osobami różnych wyznań, a żydzi częściej zmieniają miejsce zamieszkania niż osoby innych wyznań.^[89]

Osadnictwo żydowskie na Zachodnim Brzegu jest jednym z kluczowych elementów konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Rozwija się ono od czasu przejęcia przez Izrael kontroli nad tym obszarem od Jordanii w wyniku wojny sześciodniowej w 1967 r.^[90]

W świetle izraelskiego prawa budowa osiedli w strefie C (obejmującej 59% terenu Zachodniego Brzegu i pozostającej pod wojskową kontrolą Izraela) jest legalna, o ile uzyska się na nią zgodę rządu. Jest ona udzielana niemal wyłącznie osadnikom żydowskim. Ponadto ustawa z 2017 r. pozwala wstecznie legalizować osiedla

⁸⁴ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁸⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁸⁶ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁸⁷ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁸⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁸⁹ Rebhun Uzi, Internal Migration in Israel, 17.07.2020, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-44010-7_16

⁹⁰ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

założone bez zezwolenia izraelskich władz zbudowane na prywatnej ziemi palestyńskiej. Palestyńczycy otrzymują zgodę na budowę w strefie C sporadycznie. Większość budynków wznoszą więc bez zezwolenia, ryzykując ich wyburzenie przez izraelskie władze. Dodatkowo obecność chroniących osiedla żydowskie sił wojskowych, ataki radykalnych osadników, ograniczenia swobody poruszania i wykorzystania zasobów negatywnie wpływają na sytuację ludności palestyńskiej.^[91]

Obecnie na terytoriach w strefie C znajduje się przeszło 250 osiedli zamieszkałych przez około 600 tys. mieszkańców. Około połowy z nich stanowią osiedla założone bez zezwolenia izraelskich władz, choć wspierane przez nie w różnych formach. Większość ludności skupia się w tzw. blokach osiedli – przeważnie położonych blisko linii zawieszenia broni sprzed wojny sześciodniowej („zielonej linii”), zintegrowanych infrastrukturalnie z terytorium Izraela i leżących w obrębie tzw. muru bezpieczeństwa.^{[92][93]}

W 2016 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ określiła te osiedla jako naruszenie prawa międzynarodowego i wezwała Izrael do zaprzestania wszelkiej działalności osadniczej.^[94]

W czerwcu 2023 r. izraelski rząd zatwierdził budowę 5 700 dodatkowych mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu Jordanu. Od objęcia urzędu, koalicja premiera Benjamina Netanjahu zatwierdziła budowę ponad 7 000 nowych mieszkań.^[95] Budowę kolejnych 3 500 mieszkań władze żydowskich osiedli Maale Adumim, Kedar i Efrat na Zachodnim Brzegu zatwierdziły na początku marca 2024 r.^[96]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W związku z atakiem terrorystycznym z 7 października 2023 r., a w ich następstwie – z działaniami zbrojnymi w Strefie Gazy na południu oraz wymianą ognia z Hezbollahem, a obecnie zintensyfikowanymi akcjami wojskowymi przeciwko bojownikom Hezbollahu na terytorium Libanu, obie przygraniczne strefy zostały ewakuowane. Do końca października 2023 r. około 500 tys. mieszkańców tych stref zostało wewnętrznie przesiedlonych. Przesiedlenia dotknęły mieszkańców 28 miejscowości, którzy zostali rozlokowani w pensjonatach opłacanych przez

⁹¹ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

⁹² PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

⁹³ Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>

⁹⁴ Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>

⁹⁵ TVN24, Rząd Izraela zatwierdził budowę tysięcy mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu, 27.06.2023, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-rzad-zatwierdzi-budowe-5700-mieszkan-dla-zydowskich-osadnikow-na-zachodnim-brzegu-jordanu-st7192296>

⁹⁶ Bankier.pl, Izrael wybuduje 3,5 tys. mieszkań na Zachodnim Brzegu. Takie są plany władz osiedli, 06.03.2024, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Izrael-wybuduje-3-5-tys-mieszkan-na-Zachodnim-Brzegu-Takie-sa-plany-wladz-osiedli-8706826.html>

władze.^{[97][98]} Większość przesiedlonych powróciła już do swoich miejsc zamieszkania.^[99]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W wielu krajach całego świata istnieją historyczne diaspory żydowskie. Natomiast obecne konflikty nie powodują fal uchodźstwa z Izraela.

PODSUMOWANIE

Izrael jest republiką parlamentarną, powstała w 1948 r. Od 1967 r. okupuje terytoria Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy, na których zgodnie z rezolucją ONZ miało powstać państwo palestyńskie. Izrael uznaje prawo do powrotu na swoje terytorium Żydów z całego świata.

Przeprowadzony przez Hamas szeroko zakrojony zamach terrorystyczny 7 października 2023 r., w którym śmierć poniosło około 1,2-1,4 tys. osób (z czego połowę stanowili cywile), zapoczątkował konfrontację zbrojną Izraela z palestyńskimi bojówkami pod przywództwem Hamasu. Działania zbrojne w ramach tego konfliktu toczą się głównie na terytorium Strefy Gazy. Natomiast w kierunku Izraela wyrzeliwane są rakiety ze strefy, a także z Libanu przez solidaryzujący się z Palestyńczykami Hezbollah. Eskaluje również napięcie między Izraelem a Iranem, a oba państwa kilkakrotnie prowadziły akcje przeciwko sobie. Ze strony Iranu kilkakrotnie nastąpił ostrzał rakietowy i dronowy. Większość z tych rakiet jest przechwytywana przez izraelski system antyrakietowy. Tylko pojedyncze pociski trafiają w cel powodując sporadycznie ofiary w ludziach. W ramach odwetu Izrael na początku października 2024 r. rozpoczął inwazję naziemną na południowy Liban.

Bezpośrednio po zamachu z 7 października 2023 r. około 500 tys. mieszkańców Izraela ze stref przygranicznych ze Strefą Gazy i Libanem zostało wewnętrznie przesiedlonych – zostali rozlokowani w pensjonatach finansowanych przez władze. Przesiedleńcy powrócili już do domów.

Izraelskie prawo przewiduje karę śmierci tylko w przypadku wyjątkowych przestępstw, takich jak przestępstwa w świetle prawa wojskowego popełnione w szczególnych okolicznościach. W praktyce nie jest ona stosowana.

⁹⁷ I24news, Approximately 500,000 people displaced in Israel, 17.10.2023, <https://www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/1697526771-around-half-a-million-people-displaced-in-israel>

⁹⁸ PAP (Polska Agencja Prasowa), Ewakuacja mieszkańców Izraela z 28 miejscowości przy granicy z Libanem, 16.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/ewakuacja-mieszkancow-izraela-z-28-miejscowosci-przy-granicy-z-libanem-zagrozenie>

⁹⁹ HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society), Israel-Gaza Conflict, <https://hias.org/emergency-response-israel/>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Aljazeera, Israeli protesters bring Tel Aviv to a halt, demand deal to free captives, 08.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/8/israeli-protesters-bring-tel-aviv-to-a-halt-demand-deal-to-free-captives>
3. Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>
4. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>
5. Bankier.pl, Izrael wybuduje 3,5 tys. mieszkań na Zachodnim Brzegu. Takie są plany władz osiedli, 06.03.2024, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Izrael-wybuduje-3-5-tys-mieszkan-na-Zachodnim-Brzegu-Takie-sa-plany-wladz-osiedli-8706826.html>
6. BBC News, History of Mid-East peace talks, 29.07.2013, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-11103745>
7. BBC News, Is the war starting again in Gaza?, 18.02.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cy5klqv5zv0o>
8. BBC News, Israel-Arab ties warm up after long deep freeze, 06.11.2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-46075180>
9. BBC News, Israeli troops stay inside south Lebanon after withdrawal deadline, 18.02.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cn04lllp2zwo>
10. BBC News, What is Hezbollah and why has it been fighting Israel in Lebanon?, 14.02.2025, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67307858>
11. BBC, Hamas hostages: Stories of the people taken from Israel, 07.10.2024, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67053011>
12. Biuletyn migracyjny, Ziemia Izraela i prawo do powrotu, czerwiec 2014, <http://biuletynmigracyjny.uw.edu.pl/48-czerwiec-2014/ziemia-izraela-i-prawo-do-powrotu>
13. Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>
14. Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>
15. Business Insider, Siły ONZ wycofały się przed Izraelem. Powodem ostrzelanie wieży obserwacyjnej, 25.10.2024, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/unifil-opuszcza-sw-oje-stanowiska-w-libanie/n7d144k>

16. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 17.04.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>
17. Defence24, F-35 nad Iranem. Rosyjskie S-300 skompromitowane, 28.10.2024, <https://defence24.pl/geopolityka/f-35-nad-iranem-rosyjskie-s-300-skompromitowane>
18. DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade) Smart Traveller, Israel, 14.10.2024, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/middle-east/israel-and-occupied-palestinian-territories>
19. Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>
20. Encyclopaedia Britannica, Israel, <https://www.britannica.com/place/Israel>.
21. Encyklopedia PWN, Izrael, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Izrael-Ludnosc;4574364.html>
22. Euronews, At least one dead and 18 injured in suspected car-ramming terror attack in Israel, 15.01.2024, <https://www.euronews.com/2024/01/15/at-least-one-dead-and-18-injured-in-suspected-car-ramming-terror-attack-in-israel>
23. FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>
24. FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 02.04.2025, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>
25. FDD (Foundation for Defence of Democracies), 19.000 Rockets Launched at Israel Since Hamas's October 7 Atrocities, 11.06.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/06/11/19000-rockets-launched-at-israel-since-hamass-october-7-atrocities/>
26. FDD (Foundation for Defence of Democracies), Terror Attack in Southern Israel Kills Two and Wounds Four, 16.02.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/02/16/terror-attack-in-southern-israel-kills-two-and-wounds-four/>
27. Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 29.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>
28. Freedom House, Freedom in the World 2024 - Israel, 04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>
29. HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society), Israel-Gaza Conflict, <https://hias.org/emergency-response-israel/>

30. I24news, Approximately 500,000 people displaced in Israel, 17.10.2023, <https://www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/1697526771-around-half-a-million-people-displaced-in-israel>
31. Klub Jagielloński, Izrael na progu wojny domowej, 08.09.2023, <https://klubjagiellonski.pl/2023/09/08/izrael-czeka-wojna-domowa-a-netanjahu-to-izraelski-kaczynski/>
32. Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 11-14
33. Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Informator ekonomiczny Msz, 27.03.2020, <https://www.gov.pl/web/izrael/informator-ekonomiczny>
34. OCHA (UN Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Reported impact snapshot | Gaza Strip (22 April 2025), 23.04.2025, <https://www.ochaopt.org/content/reported-impact-snapshot-gaza-strip-22-april-2025>
35. OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Protection of Civilians Report, 29 January – 11 February 2019, 14.02.2019, <https://www.ochaopt.org/content/protection-civilians-report-29-january-11-february-2019>
36. Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq
37. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>
38. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kryzys polityczny w Izraelu: koniec początku, 04.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-10-04/kryzys-polityczny-w-izraelu-koniec-poczatku>
39. PAP (Polska Agencja Prasowa), Ewakuacja mieszkańców Izraela z 28 miejscowości przy granicy z Libanem, 16.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/ewakuacja-mieszkancow-izraela-z-28-miejscowosci-przy-granicy-z-libanem-zagrozenie>
40. PAP (Polska Agencja Prasowa), Izrael oficjalnie ogłasza: kraj jest w stanie wojny, 08.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/izrael-oficjalnie-oglasza-kraj-jest-w-stanie-wojny>
41. PAP (Polska Agencja Prasowa), Minister obrony Izraela: ofensywa lądowa w Strefie Gazy będzie długa i trudna, 27.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/minister-obrony-izraela-ofensywa-ladowa-w-strefie-gazy-bedzie-dluga-i-trudna>
42. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

43. Polin.pl, Jom ha-Acmaut – Dzień Niepodległości Izraela, 25.04.2023, <https://www.polin.pl/pl/jom-ha-acmaut-dzien-niepodleglosci-izraela>
44. Rebhun Uzi, Internal Migration in Israel, 17.07.2020, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-44010-7_16
45. Reuters, Hamas fires rockets at Israeli cities, Israel issues evacuation orders in Gaza, 06.04.2025, <https://www.reuters.com/world/middle-east/hamas-fires-rockets-israeli-cities-2025-04-06/>
46. Reuters, shooting attack at the Allenby Bridge Crossing, 08.09.2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/two-wounded-shooting-attack-near-jordan-border-israeli-authorities-say-2024-09-08/>
47. Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>
48. Shafaq, Iran Showdown: Israel ready, Escalation signs mount, 03.04.2025, <https://shafaq.com/en/Report/Iran-Showdown-Israel-ready-Escalation-signs-mount>
49. The Times of Israel, 'I tried to accept death': Freed hostage recounts abduction, captivity and release, 24.04.2025, <https://www.timesofisrael.com/i-tried-to-accept-death-freed-hostage-recounts-abduction-captivity-and-release/>
50. The Times of Israel, Knesset votes to extend state of emergency for another year, 24.12.2024, https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/knesset-votes-to-extend-state-of-emergency-for-another-year/
51. The Times of Israel, Six victims of Jaffa terror attack named, as more details about shooting emerge, 02.10.2024, <https://www.timesofisrael.com/five-victims-of-jaffa-terror-attack-named-as-more-details-about-shooting-emerge/>
52. TVN24, "Znacząca eskalacja" ze strony Iranu. Atak na Izrael "skutecznie poskromiony", 01.10.2024, <https://tvn24.pl/swiat/znaczaca-eskalacja-ze-strony-iranu-atak-na-izrael-skutecznie-poskromiony-st8115851>
53. TVN24, Są oficjalne wyniki wyborów w Izraelu. Wygrał je blok Benjamina Netanjahu, 03.11.2022, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-oficjalne-wyniki-wyborow-do-knesetu-wygral-je-blok-benjamina-netanjahu-6192732>
54. TVNbis, Rząd Izraela zatwierdził budowę tysięcy mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu, 27.06.2023, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-rzad-zatwierdzil-budowe-5700-mieszkam-dla-zydowskich-osadnikow-na-zachodnim-brzegu-jordanu-st7192296>
55. UN News Service, Two-state solution to Israel-Palestine conflict at risk of giving way to 'one-state reality,' warns Ban, 15.09.2016, <http://www.refworld.org/docid/57dbe65340e.html>
56. UN News, Israeli strikes in Lebanon continue to kill civilians, UN rights office warns, 15.04.2025, <https://news.un.org/en/story/2025/04/1162266>
57. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

58. Wiadomości.Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sg
59. Wikipedia, Dystrykty Izraela, https://pl.wikipedia.org/wiki/Dystrykty_Izraela
60. Wojsko Polskie, UNIFIL Liban, <https://www.wojsko-polskie.pl/unifil-liban/>
61. Wp.pl, Wybuchły nowe protesty w Izraelu. Tysiące ludzi na ulicach, 07.01.2024, <https://wiadomosci.wp.pl/wybuchly-nowe-protesty-w-izraelu-tysiace-ludzi-na-ulicach-6982008463305216a>